

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра цивільного та господарського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
_____ к.ю.н., доц. О. С. Яра
Протокол № 10 від «18» червня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
цивільного та господарського права
Протокол № 12 від «16» червня 2020 р.
завідувач кафедри
_____ **О. Ю. Піддубний**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОГОВІРНЕ ПРАВО**

Рівень вищої освіти (ОС): Другий (магістерський)

Галузь знань: **08 «Право»**

Спеціальність: **081 «Право»**

Освітня програма: **«Право»**

Орієнтація освітньої програми: **освітньо-професійна**

Магістерська програма: **Підприємницьке право**

Форма навчання: **заочна**

Термін навчання: 1,5 роки (90 кредитів)

На основі: **першого (бакалаврського) рівня освіти**

Ступінь вищої освіти: **«Магістр»**

Кваліфікація: **магістр права**

Розробники: Горіславська Інна Вікторівна – доцент кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України, к.ю.н., доцент

КИЇВ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

ДОГОВІРНЕ ПРАВО

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	_____ Право _____ <small>(шифр і назва)</small>	
Напрямок підготовки	_____ 081 «Право» _____ <small>(шифр і назва)</small>	
Спеціальність	_____ 081 «Право» _____ <small>(шифр і назва)</small>	
рівень вищої освіти	_____ магістр _____ <small>(бакалавр, спеціаліст, магістр)</small>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	_____ курслова робота _____ <small>(назва)</small>	
Форма контролю	ІСПИТ	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	заочна форма навчання	
Рік підготовки	5	
Семестр		
Лекційні заняття	8 год.	
Практичні, семінарські заняття	8 год.	
Лабораторні заняття	_____ год.	
Самостійна робота	134 год.	
Індивідуальні завдання	_____ год.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Договірне право» - договірне право в першу чергу стосується підтримки інститутів обміну, що є невід'ємною частиною нашого життя, та здійснюється на основі договору.

Договірне право має багато цілей, але основним є підтримка та контроль договорів, які колективно складають національну економіку, і тому воно функціонує в контексті механізму вирішення спорів. Опанування дисципліни дасть можливість укласти договори з мінімальними ризиками, та забезпечувати безперешкодне функціонування ділової транзакції, створюючи визначеність, передбачуваність та можливість виконання.

Також студенти мають здійснювати аналіз правозастосовної практики, судових рішень та рішень органів державної влади в частині регулювання договірних відносин.

Завданнями навчальної дисципліни «Договірне право» є розкриття і засвоєння студентами:

- ✓ вивчення поняття, предмета та основних принципів договірного права;
- ✓ аналіз основних джерел договірного права в Україні при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- ✓ правовий аналіз основних інститутів договірного права;
- ✓ визначення порядку укладання договорів за участю суб'єктів господарювання;
- ✓ визначення порядку виконання господарських договорів за чинним законодавством України;
- ✓ вивчення основ правового регулювання договірних відносин в контексті регулювання підприємницької діяльності в Україні;
- ✓ визначення поняття та змісту господарських договорів;
- ✓ визначення та аналіз договорів окремих видів, зокрема у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- ✓ аналіз способів захисту прав і законних інтересів суб'єктів – учасників договірних відносин, набуття досвіду роботи із правовими документами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Договірне право» студенти повинні:

знати :

- ✓ теоретичні та практичні положення дисципліни «Договірне право»;
- ✓ джерела правового регулювання, що застосовуються у цій сфері, зміст цих джерел і правила їх застосування;
- ✓ основні інституції, які розглядають спори, що виникають між учасниками, та правила, за якими такі спори розглядаються;
- ✓ найбільш актуальні проблеми у сфері правового регулювання договірних відносин;
- ✓ основні положення, викладені в рекомендованій до курсу «Договірне право» літературі;

ВМІТИ:

- визначати конкретні особливості правового регулювання договірних відносин відповідно до потреб підприємства та інших учасників господарської діяльності;
- складати різні види договорів;
- захищати права та законні інтереси сторін договору при вирішенні відповідних спорів.
- мати здатність здійснювати професійну діяльність у межах вимог чинного законодавства України та міжнародних договорів, що ратифіковані у встановленому порядку відповідно до Конституції України

студент повинен набути:

- оволодіти теоретичними знаннями з договірного права на основі знань, набутих у процесі практичної та теоретичної підготовки;
- розуміти та практично використовувати договірне право для вирішення конкретних ситуацій.

Для вивчення дисципліни «**Договірне право**» необхідно спиратися на знання, отримані під час вивчення попередніх навчальних курсів «Теорія держави і права України», «Цивільне право», «Господарське право», «Корпоративне право».

Загальні компетенції:

- ✓ ЗК 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях;
- ✓ ЗК 3. Здатність писати і розмовляти на професійному рівні, з використанням відповідної професійної термінології, як державною, так і іноземною мовами;
- ✓ ЗК 4. Здатність здійснювати критичний аналіз правових проблем, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, аналізувати їх, здійснювати пошук інформації у різних джерелах;
- ✓ ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ✓ ЗК 7. Здатність представити складну інформацію у стислій усній та письмовій формах;
- ✓ ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами;
- ✓ ЗК 11. Здатність оформлювати документацію у відповідності до правових, мовних та технічних норм;
- ✓ ЗК 12. Здатність здійснювати педагогічні функції відповідно до прийнятих норм, стандартів, вимог;

Фахові компетенції:

- ✓ ФК 1. Знання стандартів правничої професії;
- ✓ ФК 6 Здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти;
- ✓ ФК 7. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

- ✓ ФК 8. Здатність застосовувати сукупність правил, прийомів і засобів підготовки, розгляду, прийняття та оприлюднення нормативно-правових, правозастосовних і інтерпретаційних актів;
- ✓ ФК 11. Здатність використовувати отримані знання щодо захисту прав і свобод людини та громадянина;
- ✓ ФК 12. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій;
- ✓ ФК 14. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;
- ✓ ФК 15. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції;
- ✓ ФК 16. Здатність застосовувати юридичну аргументацію;
- ✓ ФК 17. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності;
- ✓ ФК 18. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;
- ✓ ФК 19. Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;
- ✓ ФК 20. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування;
- ✓ ФК 21. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

- ✓ ПРН 2. Надавати оцінку чинним нормативно-правовим актам, виявляти колізії та прогалини у правовому регулюванні;
- ✓ ПРН 3. Застосовувати базові знання в галузі наукових досліджень;
- ✓ ПРН 4. Використовувати навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;
- ✓ ПРН 5. Застосовувати базові знання основних закономірностей юридичного мислення та пізнання, поняття і категорії, методології правової науки;
- ✓ ПРН 6. Реалізовувати базові знання при застосуванні існуючих методик при вирішенні різних наукових питань;
- ✓ ПРН 7. Застосовувати базові знання термінології, основних фактів та елементів, знання класифікацій та категорій, принципів та узагальнень, теорій, моделей, структур;

- ✓ ПРН 8. Використовувати базові знання технологій та методів (аналіз юридичних документів, способи розв'язування юридичних задач, стандарти для різної ділової документації);
- ✓ ПРН 9. Застосовувати базові знання принципів проектування і застосування сучасних комп'ютерних систем та мереж в наукових дослідженнях;
- ✓ ПРН 10. Застосовувати базові знання логічних основ побудови та функціонування системи права;
- ✓ ПРН 11. Використовувати базові знання про інформаційні ресурси, де вони розміщені, як можна отримати до них доступ і як можна їх використовувати з метою підвищення ефективності професійної діяльності;
- ✓ ПРН 13. Здатність аналізувати кожную правову ситуацію з позицій доктрини та принципу верховенства права;
- ✓ ПРН 14. Здатність виробляти неупереджені фахові рішення та професійно і по-громадянському принципово доводити їх до логічного здійснення правовій практиці;
- ✓ ПРН 16. Здатність вибудовувати власну професійну діяльність у відповідності до європейських стандартів правозастосування у публічно-правовій, приватно-правовій та кримінально-правовій сферах;
- ✓ ПРН 17. Здатність передбачати найбільш очевидні тенденції еволюції юридичної практики та здійснювати власну професійну діяльність із їх врахуванням;
- ✓ ПРН 18. Здатність протистояти будь-яким корупційним та іншим антиправовим спокусам та протидіяти бюрократизму, свавіллю і порушенню прав людини;
- ✓ ПРН 19. Здатність використовувати ІТ-ресурси науковим чином, з використанням високих стандартів текстового аналізу як до електронних, так і до традиційних архівних, законодавчих та усних джерел;
- ✓ ПРН 20. Здатність визначати цінність чи можливість ефективного використання інформації, використовуючи відповідні критерії та стандарти (аргументувати оцінку);
- ✓ ПРН 21. Здатність розробляти та аргументовано презентувати в професійному середовищі результати своєї теоретичної і практичної діяльності;
- ✓ ПРН 22. Здатність взаємодіяти інтелектуально та практично з представниками інших професій;
- ✓ ПРН 23. Володіння культурою правового мислення;
- ✓ ПРН 24. Уміння здійснювати необхідні правничі дослідження, аналіз та виражати їх результати у належних письмових формах;
- ✓ ПРН 27. Викладати юридичні дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні, впроваджувати інноваційні технології, методи і засоби навчання;

- ✓ ПРН 29. Здатність ефективно використовувати професійно-профільовані знання для логічних основ побудови наукової діяльності;
- ✓ ПРН 30. Здатність ефективно формувати комунікаційні стратегії в методології сучасних наукових досліджень; здатність використовувати професійно-профільовані знання при застосуванні існуючих методик обробки експериментальних даних;
- ✓ ПРН 31. Здатність ефективно формувати комунікаційні стратегії при викладанні юридичних дисциплін;
- ✓ ПРН 32. Здатність ефективно формувати комунікаційні стратегії при організації роботи;
- ✓ ПРН 33. Формування розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей;
- ✓ ПРН 34. Креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; турбота про якість виконуваної роботи;
- ✓ ПРН 35. Толерантність; наукова грамотність;
- ✓ ПРН 36. Виявляти готовність переглядати свої судження і міняти образ дій за наявності переконливих аргументів;
- ✓ ПРН 37. Проявляти прагнення до співпраці у груповій діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Особливості та методологія застосування ISO в навчальному процесі

Вимоги Болонської декларації потребують впровадження двоступеневої структури вищої освіти, яка повинна базуватись на єдиній системі кредитних одиниць для визнання обсягів навчального часу, та європейських стандартах якості освіти, Основою подібних перетворень є забезпечення високої якості підготовки студентів. При цьому стратегія розвитку вищої освіти України, як учасника Болонського процесу, має увібрати у себе загальносвітові тенденції трансформації сутності і методів сучасної вищої освіти, яка у багатьох розвинутих країнах стала прискорювачем економічного зростання, сприяла задоволенню все зростаючих потреб споживачів, ще повніше розкривала творчий потенціал особистості та забезпечила впровадження в виробництво новітніх інформаційних технологій.

Сучасна освіта має готувати фахівців, компетентність яких визнавалася б у світовому просторі. На європейському рівні цьому має сприяти впровадження ідей Болонської декларації. Очікується, що реалізація Болонського процесу приведе до створення у 2010 році Європейського освітнього простору, що сприятиме працевлаштуванню випускників, збільшить мобільність студентів і викладачів, підвищить конкурентоспроможність європейської вищої освіти. Для України одним з ефективних методів вирішення цих питань є використання ідеології загального

управління якістю (TQM) та стандарту ISO ДСТУ 9001. Одним із найефективніших методів, що дозволить ВНЗ вистояти у жорсткій конкурентній боротьбі на ринку послуг у сфері вищої освіти, є розробка та запровадження систем управління якістю відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2008 «Система менеджменту якості. Вимоги».

У 1987 році міжнародна організація зі стандартизації (ISO), використовуючи досвід Великої Британії (стандарт BS 5750), розробила стандарти ISO серії 9000. У 1994 році після незначного перегляду, який стосувався усунення деяких суперечностей, вийшла друга версія стандартів ISO 9000.

Саме майбутні користувачі нової версії стандартів надали пропозиції, які стали основними пріоритетами для розробників стандартів ISO 9000. По суті ці пропозиції базувались на принципах TQM, зокрема, орієнтація на споживача, посилена роль керівництва, залучення усього персоналу, процесний і системний підходи, постійне удосконалення, а також більша простота та краще сприйняття і сумісність з іншими системами менеджменту (ISO 14000). Розробники стандартів версії 2000 року врахували побажання користувачів попередньої версії. Так було суттєво скорочено склад основних стандартів серії 9000. 12 стандартів версії 1994 року та ще три серії 14000 замінено на 4 стандарти: ISO 9000, ISO 9001, ISO 9004 та ISO 19011 6.

Стандарт ISO 9000 є введенням до 3-х інших ключових стандартів серії 9000. Він відіграє суттєву роль у розумінні і застосуванні усієї серії. У стандарті наведено вісім принципів управління якістю. Він включає розділ «Основні положення систем управління якістю», у якому дається обґрунтування доцільності впровадження систем управління якістю, пояснюється підхід з позицій процесу, визначення політики і цілей організації у сфері якості, роль вищого керівництва в системі управління якістю, значення документації, оцінювання системи, постійне поліпшення тощо.

Ще одним важливим розділом стандарту є розділ «Терміни та визначення», який містить 82 терміни на відміну від 68 термінів версії 1994 року. У стандарті дано низку нових визначень термінів, зокрема, якості, системи управління якістю, управління якістю, задоволеності споживача, результативності, ефективності тощо.

Тема 2. Правові засади договірного права.

Поняття та зміст договірного права. Загальні положення про правочини. Метод і принципи договірного права та їх закріплення в чинному законодавстві. Свобода договору та випадки її обмеження. Принцип недопустимості зловживання правом у договірних зобов'язаннях. Система договірного права та характеристика його основних інститутів (складових).

Джерела договірного права. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та аналогія права. Динаміка договору. Суб'єкти договірних правовідносин. Динаміка суб'єктного складу. Поняття, загальні умови та засади виконання договірного зобов'язання. Елементи належного виконання договірного зобов'язання. Підтвердження виконання договірного зобов'язання.

Поняття та принципи класифікації договорів. Інтегровані та нетипові

договори.

Тема 3. Загальні положення про договори у сфері підприємницької діяльності.

Співвідношення зобов'язання і договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Поняття підприємницького (господарського) договору та функції договору у підприємницькій (господарській) діяльності.

Класифікація договорів у сфері підприємницької діяльності: за суб'єктним складом, метою укладення тощо. Попередній договір. Форма підприємницького договору та наслідки недотримання форми договору в господарських відносинах.

Порядок укладання господарських договорів. Пропозиція (оферта) та її види. Умови дійсності оферти. Зміст господарського договору. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними і неукладеними. Підстави та порядок внесення змін до договору. Порядок та підстави розірвання договору за законодавством України.

Тема 4. Зовнішньоекономічні договори (контракти)

Поняття, юридичні ознаки та форма зовнішньоекономічного договору. Сторони зовнішньоекономічного договору. Право, яке застосовується до зовнішньоекономічних договорів. Особливості укладання зовнішньоекономічних договорів. Місце укладення зовнішньоекономічного договору. Зміст зовнішньоекономічного договору та його структура. Мова зовнішньоекономічного договору.

Виконання зовнішньоекономічних договорів. Виконання грошових зобов'язань за зовнішньоекономічними договорами. Забезпечення виконання комерційних договорів. Наслідки неналежного виконання комерційних договорів. Форс-мажор. Внесення змін до зовнішньоекономічних договорів. Розірвання зовнішньоекономічних договорів.

Вирішення спорів, що виникають із зовнішньоекономічних договорів, в державних судах. Визнання і виконання рішень державних судів щодо зовнішньоекономічних спорів. Вирішення спорів, що виникають із зовнішньоекономічних договорів, в міжнародних комерційних арбітражних судах. Визнання і виконання рішень міжнародних комерційних арбітражних судів щодо зовнішньоекономічних спорів.

Тема 5. Договори про передачу майна у власність.

Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види.

Загальна характеристика договору роздрібної купівлі-продажу. Порядок заняття торговельною діяльністю і правила обслуговування населення. Відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців.

Поняття та ознаки оптової купівлі-продажу. Суб'єкти оптової торгівлі, їх права та обов'язки. Предмет договору оптової купівлі-продажу.

Поняття та значення товарних бірж, порядок їх створення та функціонування. Учасники біржової торгівлі. Порядок встановлення правил біржової торгівлі.

Договір поставки, сторони та істотні умови. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів «ІНКОТЕРМС». Договір контрактації.

Договір міни: поняття та особливості. Договір безоплатної передачі (дарування). Приватизація державного та комунального майна в Україні. Суб'єкти приватизації та порядок визначення способу приватизації майна в Україні (аукціон, тендер тощо). Особливості укладання договору купівлі-продажу в процесі приватизації та його зміст.

Порядок закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти. Відповідальність за порушення порядку закупівель.

Тема 6. Договори про передачу майна в користування.

Поняття та зміст договору найму (оренди). Загальна характеристика прав та обов'язків сторін за договором оренди. Предмет договору оренди. Порядок визначення розміру орендної плати та порядок внесення плати за користування орендованим майном. Особливості використання предмета оренди, зміна порядку використання орендованого майна. Порядок передачі майна в суборенду. Підстави для відмови від договору оренди та розірвання договору оренди.

Види договорів найму (оренди).

Поняття договору прокату та особливості правового регулювання. Особливості оренди державного і комунального майна. Суб'єкти та предмет договору оренди державного і комунального майна. Порядок укладання договору оренди державного та комунального майна. Правові наслідки припинення або розірвання договору оренди державного та комунального майна.

Договір лізингу, істотні умови договору лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу. Концесійний договір: поняття, сторони, істотні умови та їх види.

МОДУЛЬ 2

Тема 7. Договори про виконання робіт.

Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду. Випадки зміни та розірвання договору підряду. Порядок і строки пред'явлення позовів у разі виявлення недоліків у роботі.

Особливості договору підряду на капітальне будівництво. Правовий статус генерального замовника, підрядчика і субпідрядника. Істотні умови договору будівельного підряду. Строки в договорі підряду, (загальні та проміжні), наслідки порушення строків виконання робіт. Поняття кошторису та його види. Особливість передання результатів робіт та порядок оформлення акта прийому-передання в договорі будівельного підряду. Ризик випадкового знищення або пошкодження майна при виконанні будівельних робіт.

Особливості договору підяду на проектні та пошукові роботи. Об'єкт та предмет договору. Виконання, передання та прийняття, оплата робіт за договором.

Тема 8. Договори на надання юридичних та фактичних послуг.

Агентські відносини у сфері господарювання, сторони та предмет договору.

Поняття та зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Припинення зобов'язань за договором доручення.

Особливості договору комісії за законодавством України. Правовий статус комітента та комісіонера, їх права та обов'язки. Договір консигнації. Умови договору комісії та підстави для відступу від умов договору комісії при його виконанні.

Договір зберігання, його істотні умови та форма. Сторони в договорі зберігання. Форма договору зберігання. Строк і ціна в договорі зберігання. Відповідальність за порушення умов договору зберігання. Спеціальні види зберігання: зберігання на товарному складі, зберігання речей у готелях, камерах схову, охорона майна державними організаціями, нотаріусом тощо

Договір страхування. Правове регулювання страхової діяльності у сфері підприємництва. Види договору страхування.

Транспортні договори та їх види. Система та види перевезення вантажів, їх правове регулювання. Поняття і види договору перевезення вантажів. Загальна характеристика сторін за договором перевезення вантажів. Істотні умови договору перевезення вантажів. Перевізні документи та їх види. Відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажів.

Договір перевезення пасажирів і багажу. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів та багажу. Договір транспортної експедиції, сторони та істотні умови. Порядок виконання договору перевезення.

Тема 9. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин.

Загальна характеристика законодавства щодо правового регулювання розрахункових та кредитних відносин.

Поняття та загальна характеристика договору позики. Істотні умови договору позики. Новація у відносинах позики. Відповідальність за порушення договору позики.

Договір позики та кредитний договір. Поняття та істотні умови кредитного договору. Співвідношення понять кредит та кредитний договір. Сторони кредитного договору, поняття фінансової установи та їх види. Права та обов'язки сторін кредитного договору. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань.

Правова природа договору банківського рахунку. Сторони за договором банківського рахунку, їх права та обов'язки. Види рахунків та порядок відкриття рахунків банками України суб'єктам господарювання. Підстави та наслідки розірвання договору банківського рахунку.

Банківський вклад та його види. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу. Відповідальність за порушення умов договору.

Правове регулювання безготівкових розрахунків у підприємницькій діяльності за законодавством України. Особливості розрахунків із застосування платіжних доручень, чеків, акредитивів та інкасовими дорученнями.

Поняття готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків за участю суб'єктів господарювання.

Тема 10. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи. Договори про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Договори про спільну діяльність. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності. Особливості управління спільною діяльністю. Публічно-правове регулювання договорів щодо спільної діяльності. Поняття договору простого товариства.

Засновницький договір про створення юридичної особи. Форма та зміст договору про створення юридичної особи. Права й обов'язки сторін за засновницьким договором.

Договір про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Франчайзинг.

4 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	денна форма					
	усього	у тому числі				
		го	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1 Правові засади договірного права .	17					17
Тема 2 Загальні положення про договори у сфері підприємницької діяльності	12	1	1			10
Тема 3 Зовнішньоекономічні договори (контракти)	22	1	1			20
Тема 4 Договори про передачу майна у власність	12	1	1			10
Тема 5 Договори про передачу майна в користування.	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	75	4	4			67
Тема 6. Договори про виконання робіт	14	1	1			12
Тема 7. Договори на надання юридичних та фактичних послуг. Адміністративні договори.	24	1	1			22
Тема 8. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин	14	1	1			12
Тема 9. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи. Договори про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.	23	1	1			21
Разом за змістовним модулем 2	75	4	4			67
Усього годин	150	8	8			134

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Правові засади договірного права. Загальні положення про договори у сфері підприємницької діяльності	1
	Особливості укладання зовнішньоекономічних договорів.	0,5
	Особливості договорів купівлі-продажу	0,5
	Договори найму	1
	адміністративні договори	1
	Договір підряду на капітальне будівництво	0,5
	Договори комісії. Транспортні договори.	1
	Договір страхування. Кредитний договір	1
	Договори про спільну діяльність	1
	Договори про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	0,5
ВСЬОГО		8

6. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	Договір ренти та довічного утримання	10
2	Правові засади міжнародної купівлі-продажу	10
3	Правове регулювання іноземних інвестицій. Зовнішньоекономічні контракти за участю іноземного інвестора. Страхування зовнішньоекономічних ризиків	20
4	Договори лізингу	14
Модуль 2		
5	Договір підряду на проектні та пошукові роботи	15
6	Договір зберігання	15
7	Договір банківського рахунку	10
8	Договір простого товариства	10
9	Використання акредитивів та векселів у договірних відносинах	15
10	Договір франчайзингу	15
	Разом	134

7. Методи навчання

Метод навчання - це певний спосіб цілеспрямованої реалізації процесу навчання, досягнення поставленої мети. Правильний підбір методів відповідно до мети та змісту навчання, вікових особливостей учнів сприяє розвитку їхніх пізнавальних здібностей, озброєнню їх уміннями й навичками використовувати здобуті знання на практиці, готує учнів до самостійного набуття знань, формує їхній світогляд.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

До цієї групи належить сукупність методів (словесні, наочні, практичні), спрямованих на передачу і засвоєння студентами знань, формування умінь і навичок.

Словесні методи навчання

Бесіда — діалогічний метод навчання, за якого викладач із допомогою вдало поставлених питань спонукає студентів відтворювати раніше набуті знання, робити самостійні висновки-узагальнення на основі засвоєного фактичного матеріалу.

Пояснення — словесне тлумачення понять, явищ, слів, термінів, принципів дій, прикладів тощо. Головне його завдання — розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей розвитку природи, суспільства, людського мислення. Оскільки матеріал можна пояснювати різними логічними шляхами або способами міркування, пояснення може бути індуктивним, дедуктивним, традуктивним.

Розповідь — образний, динамічний, емоційний виклад інформації про різні явища і події.

Характеризується відсутністю взаємних питань між викладачем та студентами, незначною тривалістю (10—12 хв.), доступною формою викладу. Викладач може використовувати цитати, резюмування, наочні засоби, яскраві образні приклади, зіставлення.

Розрізняють три типи розповіді: розповідь-вступ (використовують перед вивченням нової теми для стимулювання та актуалізації опорних знань), розповідь-викладання (пояснення), розповідь-завершення (проводять після пояснення або вивчення теми з метою узагальнення вивченого, підбиття підсумків).

Лекція — інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу.

Лекція за своєю суттю завжди діалогічна, вимагає від викладача врахування інтересів, настроїв, інформованості студентів. Науковий і фактичний матеріал її повинен відображати вузлові питання дисципліни. Готуючись до лекції, необхідно передбачити можливі запитання студентів.

Структура лекції є наслідком творчості викладача. Проте доцільно передбачити: вступ (чіткий, короткий, виразний виклад вихідних позицій, можливе використання яскравих фактів, суперечливих ситуацій); виклад основного змісту (послідовне, адаптоване до рівня сприйняття викладення матеріалу); висновок (коротке узагальнення або яскрава цитата, що підбиває підсумок).

Метод лекції передбачає ознайомлення студентів з її планом, що допомагає стежити за послідовністю викладу матеріалу. Важливо навчити студентів конспектувати зміст лекції, виділяючи в ній головне. Це розвиває пам'ять, сприйняття, волю, вміння слухати, увагу, культуру мови.

Робота з підручником

Ця робота полягає в самостійному опрацюванні студентами друкованого тексту, що дає їм змогу глибоко осмислити навчальний матеріал, закріпити його, виявити самостійність у навчанні.

Самостійна робота студентів з підручником — один з найважливіших методів набуття систематичних, міцних і ґрунтовних знань. Вона більше, ніж будь-які інші методи, залежить від вікових особливостей дітей та рівня їхнього розвитку.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

До цієї групи належать методи, спрямовані на формування позитивних мотивів учіння, що стимулюють пізнавальну активність і сприяють збагаченню студентів навчальною інформацією.

Практична контрольна перевірка. Передбачає практичне вирішення контрольних завдань (складання схем, презентацій та ін.).

Тестові методи перевірки знань. Вони становлять систему завдань для оцінювання знань студента за допомогою кількісних норм. Здебільшого передбачають вибір особою, яка проходить тестування, однієї з кількох запропонованих відповідей. Термін запровадив до вжитку у 1899 р. американський психолог Джеймс Кеттел (1860—1944), а тести як прийом оцінювання почали застосовувати у Великобританії у 1864 р. На відміну від традиційних методів контролю, орієнтованих в основному на перевірку засвоєння конкретних знань, тестовий контроль спрямований на перевірку засвоєння ключових елементів навчального матеріалу. Він відрізняється більшою об'єктивністю, усуває суб'єктивізм, скорочує час на перевірку, сприяє дотриманню єдності вимог, запобігає випадковості при оцінюванні знань, забезпечує сприйняття студентом оцінки як об'єктивної, дає змогу статистично опрацювати одержані результати.

Іспити (екзамени). Екзамени, як і інші види перевірки успішності, підвищують відповідальність викладача і кожного студента за свою роботу, сприяють систематизації вивченого, вихованню в студентів вимогливості до себе тощо.

Іспити проводять методом письмової роботи, тестування, захисту науково-дослідних робіт.

Засобом активізації свідомості, зміцнення знань, розвитку умінь і навичок є самоконтроль. Цей метод спонукає їх до підвищеної відповідальності.

Самооцінка студента в навчальному процесі розвиває критичне ставлення до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання результатів навчання.

8. Форми контролю

Форма підсумкового контролю – іспит

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $K_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $Y_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $Y_{\text{дис}} = K_{\text{нр}} + K_{\text{ат}}$

10. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання для підготовки до іспиту

1. Принципи договірної права України.
2. Джерела договірної права України.
3. Інтеграція українського господарства у світову економіку та розвиток вітчизняного договірної права.
4. Форма договору та правові наслідки порушення порядку його укладення.
5. Істотні умови цивільно-правового та господарського договору.
6. Правова природа попереднього договору .
7. Правова природа публічного договору.
8. Загальна характеристика підстав припинення зобов'язання .
9. Правове регулювання відмови від виконання договору та його розірвання.
10. Цивільно-правове регулювання застави рухомого майна.
11. Регресні зобов'язання у цивільному праві України.
12. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання .
13. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
14. Особливості договору купівлі продажу об'єктів нерухомості.
15. Договір міни (бартеру).
16. Договір довічного утримання.
17. Правова природа ренти і відмежування від суміжних конструкцій.
18. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
19. Договір прокату.
20. Договір найму соціального житла.
21. Договір позички.
22. Особливості фінансового лізингу за законодавством України та країн ЄС: порівняльний аналіз.
23. Поняття та види договору підряду.
24. Права та обов'язки сторін за договором будівельного підряду.
25. Система підрядних договорів у будівництві та організація договірних зв'язків.
26. Договір побутового підряду.
27. Система генерального підряду у договірних підрядних відносинах.
28. Відповідальність сторін за договором будівельного підряду.
29. Договір на виконання проектних і пошукових робіт.
30. Поняття та система договорів про надання послуг.
31. Поняття та елементи ліцензійного договору.
32. Договір на проведення аудиту.

33. Договір про передання виключних майнових прав.
34. Договір про перевезення пасажирів та багажу.
35. Види перевезень та їх правове регулювання.
36. Особливості перевезення вантажу автомобільним транспортом.
37. Договір перевезення повітряним транспортом.
38. Договір зберігання цінностей у банку.
39. Загальна характеристика спеціальних видів зберігання.
40. Цивільно-правове регулювання посередницьких зобов'язань.
41. Договір консигнації та його особливості.
42. Управління майном в силу закону.
43. Поняття та види факторингу.
44. Банківські операції: правові засади здійснення.
45. Договір банківського рахунку.
46. Види банківських вкладів і їх оформлення.
47. Цивільно-правовий захист прав вкладників і інших клієнтів банку.
48. Поняття та основні форми безготівкових розрахунків.
49. Цивільно-правове регулювання розрахунків за акредитивом.
50. Цивільно-правове регулювання розрахунків за інкасо.
51. Цивільно-правове регулювання розрахунків із застосуванням чеків.
52. Цивільно-правове регулювання розрахунків із застосуванням платіжних карток.
53. Договір простого товариства.

Зразок білету на іспит

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» напрямок підготовки/ спеціальність «Право»	Кафедри Цивільного та господарського права	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 30 з дисципліни «Договірне право» іспит	Затверджую Завідувач кафедри _____ (підпис) Піддубний О. Л. Протокол № 11 від 15.05.2019 р.
Екзаменаційні питання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)			
1. Загальна характеристика договірного права			
2. Адміністративні договори: поняття, учасники та порядок укладання			
Тестові завдання різних типів (максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)			
1. Предметом договору комерційної концесії є _____ комерційного досвіду та ділової репутації. (у бланку відповідей вставте пропущені шість слів)			
2. Договір комерційної концесії підлягає державній реєстрації _____.			
1	Державним агентством інтелектуальної власності		
2	податковим органом, де зареєстрований правоволоділець		
3	здійснив державну реєстрацію правоволодільца		
4	договір комерційної концесії не підлягає державній реєстрації		

3. Специфіка договору субконцесії обумовлює встановлення відповідальності користувача та субкористувача перед праволодільцем за завдану йому шкоду (у бланку відповідей вставте пропущене слово)

4.

А. виключна ліцензія	1. ліцензіар надає ліцензіату право використовувати об'єкт ліцензії в установлених договорами рамках, але залишає за собою право використовувати його на тій же території, надавати ліцензії на таких же умовах необмеженому колу осіб (ліцензіат не має права видавати субліцензії). Цей вид ліцензії закріплений в законодавстві України під назвою "невиключна ліцензія"
Б. повна ліцензія	2. надає ліцензіату весь спектр прав, які витікають зі свідоцтва (патенту). Ліцензіат користується правами протягом строку дії такого свідоцтва (патенту). Цей вид ліцензії не знайшов свого відображення та закріплення в законодавстві України, оскільки, його охоплює поняттям "виключна ліцензія"
В. проста ліцензія	3. ліцензіар надає ліцензіату виключне право на використання об'єкта ліцензії у встановлених договором рамках, власник свідоцтва (патенту) відмовляється від самостійного використання та надання ліцензій іншим особам

5. Не є істотними умовами ліцензійного договору:

1	оплата за договором
2	номер свідоцтва (міжнародної реєстрації товарного знака)
3	сторони та предмет договору
4	перелік товарів і послуг із зазначенням класів Міжнародної класифікації товарів і послуг (МКТП),
5	територія дії договору
6	строк дії договору
7	строк дії свідоцтва

6. Умовами виникнення зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу не є:

1	обіцянка винагороди має бути публічною, тобто, сповіщеною у засобах масової інформації або іншим чином невизначеному колу осіб (обіцянка, звернене до однієї конкретної особи не породжує цього виду зобов'язання)
2	обіцянка винагороди повинна мати майновий характер, тобто полягати у виплаті певного майнового еквіваленту, що має грошову оцінку (сплаті грошей, переданні речі, виконанні роботи тощо);
3	обіцянка винагороди повинна містити опис результату, який має бути досягнутий (в повинен бути правомірним, не суперечити моральним засадам суспільства, і може бути досягнутим невизначеним колом осіб)
4	обіцянка винагороди повинна мати не майновий характер, тобто полягати у виплаті певного майнового еквіваленту, що має грошову оцінку (сплаті грошей, переданні речі, виконанні роботи тощо)
5	обіцянка винагороди має бути публічною, тобто, сповіщеною у засобах масової інформації або іншим чином визначеному колу осіб

7. На підставі договору про спільну діяльність виникає право _____ власності його учасників, а на підставі засновницького договору – _____ власності створеної юридичної особи.

(у бланку відповідей вставте пропущені чотири слова)

8. Внесене учасниками майно, яким вони володіли на праві власності, а також вироблена у результаті спільної діяльності продукція та одержані від такої діяльності плоди і доходи є _____ власністю учасників, якщо інше не встановлено договором _____ або законом.

(у бланку відповідей вставте пропущені чотири слова)

9. Договір простого товариства не припиняється у разі

1	визнання учасника недієздатним, безвісно відсутнім, обмеження його цивільної дієздатності, якщо домовленістю між учасниками не передбачено збереження договору щодо інших учасників
2	оголошення учасника банкрутом, якщо домовленістю між учасниками передбачено збереження договору щодо інших учасників
3	смерті фізичної особи - учасника або ліквідації юридичної особи - учасника договору простого товариства, якщо домовленістю між учасниками не передбачено збереження договору щодо інших учасників або заміщення учасника, який помер (ліквідованої юридичної особи), його спадкоємцями (правонаступниками)
4	спливу строку договору простого товариства
5	не досягнення мети товариства
6	оголошення учасника неплатоспроможним, якщо домовленістю між учасниками передбачено збереження договору щодо інших учасників

10. Поясок велення обліку результатів спільної діяльності на території України без створення юридичної особи визначається _____.

(у бланку відповідей вставте пропущені три слова)

11. Рекомендована література

Базова

1. Договірне право України. Загальна частина [Текст] : навч. посібник / Н. С. Кузнецова [та ін.] ; ред. О. В. Дзера. - К. : Юрінком Інтер, 2008. - 891 с.
2. Беляневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти) [Текст] / О. А. Беляневич. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 592 с.
3. Договірне право [Текст] : конспект лекцій / І. В. Жилінкова [та ін.] ; ред. І. В. Жилінкова, В. І. Борисова ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2008. - 116 с.
4. Київець О. В. Договірне право України : навч. посіб. / О. В. Київець ; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008. - 456 с.
5. Договірне право України. Особлива частина [Текст] : навч. посіб. / Т. В. Боднар [та ін.] ; ред. О. В. Дзера. - К. : Юрінком Інтер, 2009. - 1200 с.
6. Договірне право України у схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / ДВНЗ "Запорізь. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України ; [уклад.: Чернооченко С. І. та ін.]. - Запоріжжя : [б. в.], 2011. - 504 с.
7. Гаряєва Г. М. Договірне право [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання з екон. спец. / Г. М. Гаряєва ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2015. - 127 с.

Міжнародні договори України:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_118.

2. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів. - Відень. 1980 р. 10.03. - 11.04. //Міжнародний комерційний арбітраж. - К.: ТПП України, 1995.
3. Конвенція про право, що може бути застосоване до міжнародної купівлі-продажу товарів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_003.
4. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів. – Нью-Йорк, 1974. 14. 16 // Міжнародний комерційний арбітраж. - К.: ТППТ України, 1995.
5. Генеральна угода з тарифів і торгівлі. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_003.
6. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_391.
7. Конвенція про міжнародні залізничні перевезення. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_291.
8. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_234.
9. Угода про міжнародний повітряний транспорт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_147.
10. Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_181/ed20081217.
11. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_189.
12. Конвенція з міжнародного фінансового лізингу. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_263.
13. Міжнародна угода про зерно. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_i64/ed20100706.
14. Сінгапурський договір про право товарних знаків URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_h54/ed20090415.
15. Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_263/ed20060111.
16. Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_210/ed20060111.
17. Принципи міжнародних комерційних договорів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_920.
18. Угода про заснування Світової організації торгівлі./ URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_342.
19. Статті угоди Міжнародного валютного фонду. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_921.
20. Статті Угоди 1945 р. (Про Міжнародний Банк Реконструкції та Розвитку). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996_028.
21. Угода про заснування Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_062/ed20110706.

22. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_009/ed20030114.
23. Конвенція про врегулювання деяких колізій законів про переказні векселі та прості векселі. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_007/ed20030114.
24. Міжнародна конвенція про морські застави та іпотеки. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_471/ed20021122.
25. Конвенція про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_070.
26. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_060.
27. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_059.
28. Конвенція, яка відміняє вимогу легалізації іноземних офіційних документів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_082.
29. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_890.
30. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_922/ed20001019.

Міжнародні торговельні звичаї:

1. INCOTERMS 2010 by the International Chamber of Commerce (ICC). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/Incoterms/index.html?id=40772>.
2. Інкотермс Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007
3. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_003.
4. Уніфіковані правила для Міжбанківського рабурсировання по документарним акредитивам. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_011/ed19950101.
5. Уніфіковані правила по ІНКАСО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_009/ed19960101.
6. Уніфіковані правила по договірним гарантіям. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_005/ed20070620.

Правові акти України:

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Редакція від 01.01.2020 р.).
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (Редакція від 18.04.2020).
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (від 02.04.2020).
4. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
5. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (Редакція від 13.02.2020).
6. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#n386> (Редакція від 02.04.2020).
7. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text> (Редакція від 23.05.2020).
8. Про заставу : Закон України від 02.10.1992 № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text> (Редакція від 13.02.2020).
9. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (Редакція від 01.02.2020).
10. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань : Закон України від 22.11.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про концесії : Закон України від 16.07.1999 № 997-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text> (Редакція від 01.02.2020).
12. Про Міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 № 4002-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text> (Редакція від 15.12.2017).
13. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text> (Редакція від 02.04.2020).
14. Про приєднання України до Женевської конвенції 1930 року, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі : Закон України від 06.07.1999 № 826-XIV. URL: <http://www.rada.gov.ua/>.
15. Про обіг векселів : Закон України від 05.04.2001 № 2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text> (Редакція від 13.02.2020).
16. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (Редакція від 28.04.2020).
17. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (Редакція від 05.12.2012).

18. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 № 2623-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text> (Редакція від 16.01.2016).
19. Про фінансовий лізинг : Закон України від 11.12.2003 № 723/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80#Text> (Редакція від 16.01.2004).
20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання іноземних інвестицій та кредитування : Закон України від 27.04.2010 № 2155-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-17#Text>
21. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (Редакція від 29.05.2020).
22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо національних комісій, що здійснюють державне регулювання природних монополій, у сфері зв'язку та інформатизації, ринків цінних паперів і фінансових послуг : Закон України від 07.07.2011 № 3610-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3610-17#Text> (Редакція від 01.10.2018)
23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва : Закон України від 21.04.2011 № 3263-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3263-17>
24. Про житлово-комунальні послуги : Закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19> (Редакція 02.04.2020).

12. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України – адреса доступу – <https://rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України - адреса доступу - <http://www.kmu.gov.ua>
3. Президент України -- адреса доступу – <https://www.president.gov.ua/>
4. Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства – адреса доступу – <https://agro.me.gov.ua/ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України – адреса доступу – <https://mvs.gov.ua/>
6. Міністерство освіти і науки – адреса доступу – <https://mon.gov.ua/ua>
7. Міністерство юстиції України – адреса доступу – <https://minjust.gov.ua/>
8. Державна судова адміністрація України – адреса доступу – <https://dsa.court.gov.ua/dsa/>
9. Верховний суд України – адреса доступу – <https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/kontakts/>
10. Касаційний господарський суд – адреса доступу – https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_gosp/
11. Касаційний цивільний суд – адреса доступу – https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_cil/